

Рецензия

на представен за защита дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2. Психология, научна специалност: Възрастова и педагогическа психология

Автор на дисертационния труд: **Стергияни Георгиос Зигопулу**

Тема на дисертационния труд: **„Упражняване на социални умения и особености на личността при начални учители“**

Научен ръководител: **доц. д-р Биляна Йорданова**

Получени материали: дисертация, автобиография, автореферати на български и английски език

1. Кратки биографични данни за докторантката

Стергияни Георгиос Зигопулу е родена в град Атина, Гърция. През 2015 г. придобива образователна степен бакалавър по изкуства в ранна детска възраст в Mediterranean College в сътрудничество с University of Derby, а след това магистърска степен по специална педагогика в СУ “Св. Климент Охридски“ София, България. Придобива магистърска степен и от обучението си в Hellenic Open University, по преподаване на английски език на говорещи други езици (TESOL), преминала е обучение по английски език и литература в National and Kapodistrian University (EKPA) в Атина. Владее английски, италиански и френски езици на различни нива. От 2020 година работи като учител по английски език в държавни училища. Зачислена е за редовен докторант към катедра „Психология“, Философски факултет по докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“. Успешно преминава курса си на обучение, поради което е отчислена е с право на защита на дисертационния и труд с решение на катедрения съвет и доказани данни за изпълнение на индивидуалния план. Предложената за рецензиране дисертация успешно е преминала и проверка с програмата iThenticate на фирма Turnitin за установяване на сходство и плагиатство с чужди научни трудове.

2. Съдържание на дисертационната разработка

Предложеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 164 страници, разпределени на въведение, 5 глави, литература и приложения. Изследователските данни са предложени в 44 таблици и 6 графики. Използваните за написването и литературни източници са 282 броя само на латиница.

В теоретичната част първа се поставя акцент върху разбирането на социалните умения, като гарант за успешната личностна и професионална реализация на човека. Докторантката извежда тезата, че „успешните и продуктивни хора са самостоятелни и уважавани индивиди, които нямат нужда да унижават другите или да ги доминират, защото те са харесвани и способни.“(с.8) На този базис тя прави връзка между социалните умения и ефектите на продуктивността при учителите. Към теоретичния анализ добавя и мненията на различни автори за самочувствието на учителите и учениците.

В следващата част 1.1. се предлага информация за началното образование през погледа на международни документи и образователни програми, като се поставя акцент върху ролята на учителите за формиране на социални умения, тъй като „те поставят основата за ефективност в класната стая и помагат за развитието на образователни постижения“(с.14) Предлага се опит от образователните системи на САЩ и Ирландия. Логично част 1.2. е названа „Социални умения и способности при децата“. Към нея са включени идеите на Е. Ериксън за психо-социалното развитие на личността, теорията на Ж. Пиаже за когнитивното развитие като гарант за формирането на социални умения, идеите на Л. Виготски за ролята на социалната среда в този процес. Към тези разбирания се добавят успешно и такива на гръцки автори: Андрикополу, Антонополу, Хараламбиди и Динти, според които социалните умения се развиват по пет оси: комуникация, интернализация на роли и ценности, емпатия, самочувствие и управление и решаване на проблеми. Те ги определят като фундаментални социални способности. Следващата част 1.3. надгражда предходната като съдържателно представя емоционалното развитие и способностите на децата. Към психосоциалната компетентност докторантката добавя саморегулацията като способност на детето да управлява своите емоции, поведение и мисли. От гледна точка на съвременните социални предизвикателства в образованието, авторката на дисертацията, използва определението на Лагарас „твърди и меки социални умения“. Към първите се отнасят техническите, когнитивни, професионални и академични умения, а към вторите „вътрешноличностни и междуличностни таланти, способности, поведение и нагласи, които допринасят за личностно израстване, щастие, социално участие, успех и цялостен напредък (с.21) По-обстойно основните меки умения са обект на внимание в част 1.5. Те се отнасят до учителите и включват умения ориентирани към: път в света на работата, овладяване на социални умения и постигане на резултати. С най-висока степен се определят комуникативните умения, умения за

работа в екип, умения за учене през целия живот, лидерски умения, умения за критично мислене, етична чувствителност. Меките умения са дефинирани като „умения, способности и черти, които се отнасят по-скоро до личността, отношението и поведението, отколкото до формалните или техническите и знания“ (Moss & Tilly). Според докторантката „меките умения включват лични знания и способности на учителя, които трудно се формализират и на които е трудно да бъдат обучени, тъй като развитието на тези умения зависи до голяма степен от личния опит“. В контекста на педагогическата професия тя предлага информация за ролята на учителя за развитието на „меките умения“ при учениците и съвременните техники за това (част 1.9) като технологични образователни програми. От гледна точка на темата на дисертационната разработка, в края на литературния обзор се прави теоретичен анализ на понятието „личност“ и психологичните теории, които обезпечават неговото интерпретиране. Към тях се отнасят петфакторната теория; 16 факторната теория на Кетел, теорията за чертите на Х. Айзенк.

3. Адекватност на изследователската програма с темата на дисертацията

Втората глава, озаглавена „Програма за изследване“ включва първоначално доста дълга обосновка на изследвания проблем, резултати от други изследвания за връзката между социалните умения, демографските характеристики и личностните характеристики „екстраверсия-интроверсия“ Показани са ограниченията им и е обоснована необходимостта от провеждане на изследване, конкретизиращо обхвата на уменията при началните учители. Както целта, така и организационните и изследователски задачи са представени коректно и пълно като съдържание и насоченост. Повдигнатите три хипотези, и нулевите хипотези към тях, също звучат логично и обосновано. Изследвани са 220 начални учители от различни райони на Гърция. Използваният психологичен въпросник е релевантен към измерваните променливи и включва изследване както на демографските характеристики, така и социалните умения (Kantrivitz SSPQ, 2005) и личностните черти екстраверсия-интроверсия (от списъка на Големите пет, Goldberg, 1993) Потърсена е връзка между умения за комуникация, лидерските умение, умения за управление на изпълнението, умения за самоуправление, междуличностни умения, политически/ културни умения и контра продуктивни работни умения и екстраверсията. Въпросниците са модифицирани и за доказване на надеждността им е използвана алфа на Кронбах. Данните са с високи съотносими коефициенти. За доказване валидността на получените резултати, последните са

подложени на процедура на статистически анализ. Използван е арсенал от статистически процедури: описателна статистика, тест на Ман Уитни, тест на Крускал Уолис, сравнения с Bonferroni корекция, корелации по Спирман.

4. Умение на докторантката да интерпретира и обобщава изследователски данни

Резултатите от проведеното изследване докторантката представя в глава 3 озаглавена „Резултати“. Всички данни са онагледени в диаграми и таблици. Прави много добро впечатление задълбоченият и обоснован чрез статистически доказателства техен анализ. Авторката показва научна зрялост и изследователска коректност в тяхното представяне. Това се потвърждава от направените обобщения и заключения, както и препратката към сравнение на резултатите с други изследвания. Доказва се, че екстраверсията е отличителна черта на началните учители и е значим фактор за техните най-вече междуличностни, комуникативни и след това лидерски и политически умения. Освен това, не полът, а възрастта и годините преподавателски опит повлияват за тяхното формиране.

В частта с дискусия се упоменават проблемните зони в самото изследване и бъдещите насоки за работа. Докторантката дава заявка за продължаване на работата по изследваната тематика. Положително оценявам направените конкретни предложения, на базата на получените резултати, за обучение и стимулиране на социалните умения при началните учители в различни възрасти, които пряко са насочени към педагогическата практика.

Приемам частично така представените приносни моменти, като предлагам стилистично да се оформят, тъй като звучат като заключения или обясняват резултатите от процедурата на изследването. Върху това беше обърнато внимание и в рецензията за вътрешната защита пред катедра „Психология“.

Тематиката на публикациите отговаря на съдържанието на дисертационната разработка.

5. Цялостно впечатление от представения за защита дисертационен труд

Така представения за защита дисертационен труд на Стергияни Георгиос Зигопулу притежава всички качества за научна разработка от този вид. Смятам, че направените предложения ще допринесат за доброто впечатление от качествата на автора и.

Заключение

В резултат от цялостния прочит на дисертационния труд на Стергияни Георгиос Зигопулу на тема: „Упражняване на социални умения и особености на личността при начални учители“ и на основата на изведените положителни оценки и мнения, давам с убеденост своята положителна оценка за разработката. Предлагам на членовете на научното жури да присъди на автора и научната и образователна степен „доктор“ в Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2. Психология /Педагогическа и възрастова психология/

10.02.2024 г,

Рецензент:

/ доц. д-р Р. Манчева/

Review

of a dissertation submitted for defense for the award of the educational and scientific degree "doctor", Field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction: 3.2. Psychology, scientific specialty: „Pedagogical and age psychology“

Author of the dissertation: **Stergiani Georgios Zygopoulou**

Dissertation topic: **“Social skills performance and personality features among primary school teachers”**

Research supervisor: Assoc.Prof. Bilyana Yordanova PhD

Received materials: dissertation, autobiography, abstract in Bulgarian and English

1. Briefly biographical data about the doctoral student

Stergiani Georgios Zygopoulos was born in the city of Athens, Greece. In 2015, she obtained a Bachelor of Art in Early Childhood Education at Mediterranean College in collaboration with the University of Derby, and then a Master's Degree in Special Education at SU "St. Kliment Ohridski" Sofia, Bulgaria. She also holds a Master's degree from the Hellenic Open University in Teaching English to Speakers of Other Language (TESOL), and has completed training in English Language and Literature at the National and Kapodistrian University (EKPA) in Athens. He speaks English, Italian and French at various levels. From 2020, he has been working as an English teacher in public schools. She is enrolled as a full-time doctoral student at the Psychology Department, Faculty of Philosophy, in the Pedagogical and Age Psychology doctoral program. She successfully passed her training course, which is why she was awarded with the right to defended her dissertation and work with a decision of the departmental council and proven data for the implementation of the individual plan. The dissertation proposed for review has also successfully passed a check with the Turnitin company's iThenticate program to established similarity and plagiarism with foreign scientific works.

2. Content of the dissertation development

The dissertation work proposed for review is 164 pages long, divided into an introduction, 5 chapters, literature and appendices. Research data are presented in 44 tables and 6 graphs. The literary sources used for the writing are 282 only in Latin.

In the first theoretical part, emphasis is placed on the understanding of social skills, as a guarantor for the successful personal and professional realization of a person. The doctoral

student puts forward the thesis that "successful and productive people are independent and respected individuals who do not need to humiliate others or dominate them because they are liked and capable." (p.8) On this basis, she makes a connection between social skills and the effects of teacher productivity. To the theoretical analysis, he adds the opinions of various authors about the self-esteem of teachers and students.

In the next part 1.1. provides information on primary education through the lens of international documents and educational programs, emphasizing the role of teachers in shaping social skills, as "they lay the foundation for classroom effectiveness and help develop educational achievement" (with .14) Experience from the US and Irish education systems is offered. Logical part 1.2. is called "Social Skills and Abilities in Children". It includes the ideas of E. Erikson about the psychosocial development of the personality, the theory of J. Piaget about cognitive development as a guarantor of the formation of social skills, the ideas of L. Vygotsky about the role of the social environment in this process.

To these understandings, those of Greek authors: Andrikopolou, Antonopoulou, Haralambidi and Dinti, according to which social skills develop along five axes, are successfully added: communication, internalization of roles and values, empathy, self-confidence and management and problem solving. They define them as fundamental social abilities. The next part 1.3. builds on the previous one by meaningfully presenting the emotional development and abilities of children. To psychosocial competence, the doctoral student adds self-regulation as the child's ability to manage his emotions, behavior and thoughts. From the point of view of contemporary social challenges in education, the author of the dissertation uses Lagaras' definition of "hard and soft social skills". The former refer to technical, cognitive, professional and academic skills, and to the latter "intrapersonal and interpersonal talents, abilities, behaviors and attitudes that contribute to personal growth, happiness, social participation, success and overall progress (p.21) Core soft skills are discussed in more detail in Part 1.5. They relate to teachers and include skills oriented towards: navigating the world of work, mastering social skills and achieving results. Communication skills, teamwork skills, life-long learning skills, leadership skills, critical thinking skills, ethical sensitivity are determined with the highest degree. Soft skills are defined as "skills, abilities and traits that relate to personality, attitude and behavior rather than formal or technical knowledge" (Moss & Tilly). According to the PhD student, "soft skills include the teacher's personal knowledge and abilities that are difficult to formalize and difficult to train, as the development of these skills depends largely on personal experience." In the context of the teaching profession, it offers information on the role of the teacher in the development of "soft skills" in students and modern techniques

for this (part 1.9) such as technological education programs. From the point of view of the topic of the dissertation development, at the end of the literature review, a theoretical analysis of the concept of "personality" and the psychological theories that ensure its interpretation is made. These include the five-factor theory; Kettel's 16 factor theory, H. Eysenck's trait theory.

3. Adequacy of the research program with the topic of the dissertation

The second chapter entitled "Research Program" includes initially a rather long justification of the research problem, results of other studies on the relationship between social skills, demographic characteristics and personality characteristics "extraversion-introversion" Their limitations are shown and the need for conducting research is justified, specifying the range of skills of primary teachers. Both the purpose and the organizational and research tasks are presented correctly and completely in terms of content and focus. The three hypotheses raised, and the null hypotheses to them sound logical and justified, 220 primary teachers from different regions of Greece were studied. The psychological questionnaire used was relevant to the measured variables and included an examination of both demographic characteristics and social skills (Kantrowitz SSPQ, 2005) and the extraversion-introversion personality traits (from the Big Five list, Goldberg, 1993). A relationship between communication skills was sought, leadership skills, performance management skills, self-management skills, interpersonal skills, political/cultural skills and counter productive work skills and extraversion. The questionnaires were modified and Cronbach's alpha was used to prove their reliability. The data have high correlation coefficients. To prove the validity of the obtained results, the latter were subjected to a statistical analysis procedure. An arsenal of statistical procedures was used: descriptive statistics, Mann-Whitney test, Kruskal-Wallis test, comparisons with Bonferroni correction, Spearman correlations.

4. The doctoral student's ability to interpret and summarize research data

The doctoral student presents the results of the conducted research in chapter 3 entitled "Results". All data are displayed in charts and tables. Their in-depth analysis, substantiated by statistical evidence, makes a very good impression. The author shows scientific maturity and research correctness in their presentation. This is confirmed by the generalizations and conclusions made, as well as the reference to a comparison of the results with other studies. Extraversion is shown to be a distinctive trait of primary teachers and a significant factor in

their mostly interpersonal, communication and then leadership and political skills. Moreover, not gender, but age and years of teaching experience influence their formation.

The discussion section mentions the problem areas in the study itself and future directions for work. The doctoral student submits a request to continue the work on the researched topic. I positively assess the specific proposals made, based on the results obtained, for training and stimulation of social skills among primary teachers of different ages, which are directly aimed at pedagogical practice.

I partially accept the points thus presented. I suggest that they are stylistically correct as they sound like conclusions or explain the results of the research procedure. Attention was also drawn to this in the internal defense review before the Department of Psychology.

The topic of the publications corresponds to the content of the dissertation development.

5. Overall impression of the dissertation submitted for defense

Thus, the dissertation work of Stergiani Georgios Zigopoulos presented for defense has all the qualities for a scientific development of this kind. I believe that the suggestions made will contribute to a good impression of the author's qualities and.

Conclusion

After my complete reading of the dissertation, work of Stergiani Georgios Zigopoulos on the topic: “Social skills performance and personality features among primary school teachers” and based on the positive evaluations and opinions, I give with conviction my positive evaluation of the development. I propose to the members of the scientific jury to award the author the scientific and educational degree "Doctor" in the Higher Education Department: 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction: 3.2. Psychology /Pedagogical and age psychology/

10/02/2024

Reviewer:

/ Assoc. Dr. R. Mancheva/